

den høitagede Indenrigsminister ikke vilde staa ved, men helst vilde vise i Gjerningen, at han tog tilbage. For mit Vedkommende har jeg sagt, at jeg betragtede det som en Afslutning.

Der var et æret Medlem — jeg veed ikke, om han er tilstede, det var det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgtreds (Singersleb) — der kom med en hel Del Ytringer, som uden Tvivl skulde være meget spidse; men jeg kunde ikke forstaa dem; det var mig ikke muligt. Det ærede Medlem maa endelig ikke genere sig for at komme ganske uforbeholdent med sine nedsættende, sine kritiserende Ytringer. Det er mig meget behageligere, at Folk give deres Følelser Luft her i Salen, end om de gjemme paa dem, og de saa komme frem i Bladene, hvor de tidt faae en værre Dufft. Mig gjør det virkelig aldeles ikke Noget; jeg har endog en vis Nydelse deraf, og jeg vil sige Dem, hvorledes. Det er ved at se, hvor vidt man er kommen i sin Vigegyldighed for de menneskelige Domme. Det er slet ikke saa vanskeligt at forstaa. Naar man er rykket saa langt frem i Livet, at man hver Dag maa tænke paa den evige Dom, taber Menneskenes Dom saa uhyre i Betydning. Jeg ser mig derfor ikke istand til ret at imødegaa den ærede Taler, men jeg fastholder den Grundsetning, jeg udtalte, at hvor Parlamentarismen har gjort sig gjældende, er Regjeringen ansvarlig baade for, hvad der sker, og for, hvad der ikke sker, medens den er ved Roret. Det er intet Paradox. De vil kunne reise omkring i alle de Lande, hvor Parlamentarismen er gennemført, og man vil smile ad Dem og sige: Naturligvis; derfor er det, vi anerkjende, at Regjeringensmagten er en Magt; Regjeringen maa kunne sætte vor Billie igjennem, og naar den ikke kan sætte vor Billie igjennem, saa gaar den. Det vil De finde overalt; man siger, det er et Paradox; men overalt, hvor Parlamentarismen har gjort sig gjældende, vil De dog finde det antaget paa samme Maade, som at to og to er fire eller at a—b siger ab; derpaa er det, Parlamentarismen hviler, nemlig paa Respekten for Regjeringsmyndigheden, paa, at denne Regjeringsmyndighed maa kunne sætte sin Billie igjennem. Jeg siger slet ikke, at vi have det parlamentariske System; det kunde paa ingen Maade falde mig ind at anvende disse parlamentariske Regler her paa vore Forhold; vi have ikke Parlamentarismen, vi ere i en Overgangstilstand. Der kæmpes for at faae den; jeg kan ikke være med til den Kamp; jeg er for gammel, jeg tænker kun paa en Afslutning og paa at arbejde for Lovforslag; men de, der ere inde i Kampen, kæmpe for den, og

efter min fulde Overbevisning vil det ikke kunne nytte noget at modstaa Tanker, der ligge i Tiden, europæiske Tanker, der ligge i Tiden. Værer forvisjede om, at de ville gjøre sig stærkere og stærkere gjældende; værer forvisjede om, at tilsidst, det kan godt være, at jeg ikke kommer til at se det — vil den store europæiske Tanke om en Regjeringsmagt, der er mægtig og sætter sin Billie igjennem, trænge igjennem. Dermed vil jeg ikke sige, at Ulykkeligheden skulde være funden; det vil jeg paa ingen Maade paastaa, det kan have sine Slyggesider; stærke Regjeringer ere temmelig kortvarige — det er fuldstændig rigtigt — men saa længe de ere ved Magten, sige de: Saa sæt vi vor Billie igjennem. De kunne vælge en hvilken som helst Regjeringsform; der er Et, hvorpaa det kommer an, og det er, naar der hos Folket og hos Folkets Repræsentanter er det Sindelag, at de kunne dø bort fra Egensjærligheden og leve i Kjærlighed til deres Fædreland.

Paulsen: Det er indlysende, at jeg ifølge min Stilling i Samfundet ikke kan have den rige Erfaring om Skatteforholdene paa Landet som andre ærede Kolleger, men ikke desto mindre er det faldet i min Lod at kunne fremdrage som Supplement til det Exempel, der allerede er nævnt af flere ærede Talere, et Exempel paa, hvor forunderlig Bestatningen til sine Tider kan falde ude paa Landet. Jeg skal hyderligere paavise, hvorledes dette Exempel, naar man oversfører Lovforslagets Bestemmelser derpaa, vil komme til at se ud. Jeg tror ikke, at nogen af de Herrer her, der have Sæde i Sogne- eller Amtsraad, vil kunne nævne et Exempel, der tager sig saa absurd ud. Der findes nemlig i Danmark et Sogn, der i Hartkornsskat til Kommunen betaler eller rettere vil komme til at betale for de kommende 3 Aar, 1000 Kr. aarligt, medens Hartkornet kun er 3 Skpr. 1 Fdr. $\frac{3}{4}$ Alb. Sagen hænger saaledes sammen: Der er indtil 1879 kun betalt almindelig Kommuneskat af Hartkornet, men saa blev det i 1879 fastsat af Hjørring Amtsraad, at Hartkornet i denne Kommune — dens Navn er Hirtsholm — i Denhold til den gjældende Lov skulde bære $\frac{1}{3}$ af Kommuneskatterne. Disse ere nu stegne i de sidste 3 Aar saaledes, at medens de i det første Aar ikke vare større, end at Hartkornets Anpart androg 219 Kr. 76 Ore, udgjorde den ved Udgangen af Aaret 1881 ca. 7—800 Kr. Ved den i Hjørring Amtsraad tagne Bestemmelse er nu Hartkornets Andel i Skatterne sat op til $\frac{2}{3}$, og da samtidig Kommuneskatterne i denne forunderlig lille Kommune ere stegne til 1,500 Kr., er